

س	ح	س	ح	س
۳۸۶	۵	۳۱۷	۲۴	نَطْشَان
۴۲۳	۲۰	۶۵۴	۹	نَطْع
۱۱	۲	۵۱	۱۷	نَطْف
۴۰۲	۱۰	۵۱	۱۸	نُطْف
۱۴	۱	۷۰۴	۵	نُطْفَه
۵۶	۱۴	۵۴۱	۲۴	نُطَّار
۵۷۶	۳	۲۶	۲	نَطَّارِین
۴۰۸	۵	۴۳	۲۴	نَطْم
۳۲۰	۲۰	۶۸	۱۲	نَطْم
۴۵۵	۱۰	۲۹۹	۱۲	نَعَامَه
۱۴۲	۳	۲۹۹	۱۳	نَعَامَه
۴۷۲	۷	۴۱	۷	نَعْت
۱۰۸	۱۰	۴۱	۱۱	نَعْت
۴۷۲	۴	۳۴۲	۸	نَعْتَه
۱۴	۱۶	۳۰۱	۲	نَعْل
۱	۱۵	۱۷۹	۵	نَعْم
۱۹۵	۸	۴۶۲	۱۷	نَعْم
۱۲	۱۶	۴۶۲	۱۹	نَعْم
۴۷۶	۱۵	۴۶۳	۱۴	نَعْم
۱۳۹	۷	۳۴۷	۱۰	نَعْمَا
۵۱۷	۱۸	۴۶۹	۱۶	•
۲۰۹	۹	۶۱۷	۲۷	نَعْمَان
۲۰	۱۸	۳۵۲	۸	نَعْم بَارِد

ص	ح		ص	ح	ضمی
۳۸۷	۷	نقش فندهار	۶۴	۱۳	نقیق
۵۵۵	۱۴	نقشه	۱۱	۱۹	نقبات
۷۳	۱۲	نقص	۱۰۶	۲۱	نقبات
۱۳	۲۵	نقض	۱۰۶	۲۵	د
۶۵۲	۱۷	نقف	۶۳۱	۲	نقبات
۱۳	۲۱	نقمت	۱۰۶	۲۲	نقباتاً
۴۲۷	۳	نقمت	۶۳۱	۱	نقباتان
۱۸۰	۱۸	نقیر	۳۵۵	۹	نقباد
۴۵۹	۱۵	د	۲۳	۱۰	نقار
۱۸۰	۲۰	نقیر	۴۵۵	۱۱	نقاشه
۶۸۵	۱۴	نقیش	۲۷۴	۸	نقاف
۲۸	۹	نکات	۲۳	۱۵	نقایه
۲۸	۱۰	نکات	۴۷۴	۳	نقده
۱۶۹	۹	نکال	۲۵۸	۳	نقوس
۱۶۹	۱۱	نکاب	۹۵	۷	نقوس
۵۸	۸	نکایت	۹۵	۸	نقوه
۱۶۹	۱۰	نکایت	۲۷۶	۶	نقوه
۳۵۴	۱۱	نکبیا	۵۰۳	۲	د
۷۴	۹	نکبات	۶۵۹	۱۳	نفس
۵۹۲	۱۰	نکیر	۶۰	۶	نفس
۵۹۲	۶	نکیرات	۶۰	۷	نفس
۳۵۴	۸	نکوب	۲۷۶	۱۱	نفس
۵۲۹	۸	د	۴۵۱	۵	نقش قوای شعری

ص	ح		ص	ح	نوع
۳۷۵	۲۰	نواخت	۵۶	۲۹	نکفت
۴۸	۱۳	نواد	۳۰۷	۱	نکیر
۱۲۸	۱۰	نوازل	۲۷۳	۱	نکلا
۴۵۱	۹	»	۳۹۳	۱۳	نماز
۴۲۳	۳	نواصر	۱۴۸	۱۲	نمازگذار
۱۲۵	۱۳	نواصی	۹۶	۱۴	نقام
۱۶	۲۱	نوافج	۱۰۸	۱	»
۲۴	۳۰	نواق	۴۳۸	۲	نیر
۱۳۴	۱۳	نوال	۵۶۰	۱۲	»
۶۹۹	۱۴	»	۶۱۱	۸	نیرید
۵۴۵	۱۲	نوان	۵۹۸	۱	نیرید
۶۵۳	۶	نواة	۴۳۸	۱	نیرس
۵۸	۱۲	نواهد	۳۶۳	۱۸	نیرن
۱۱۹	۸	»	۳۶۳	۱۹	نیرل
۷۸	۲	نوایب (نوائب)	۲۱۶	۱۴	نیرلی
۱۲۸	۱۱	»	۶	۱۸	نیرود
۱۴۶	۸	»	۴۰	۴	نیریر
۱۷۰	۱	»	۱۹۴	۲	نیریت
۱۶	۱۹	نوایر (نوائر)	۶۵۰	۷	»
۱۸۶	۹	»	۴۴۱	۲۲	نیروا
۲۸۵	۵	»	۳۸۱	۷	نیرواع
۴۵۸	۲۱	»	۴۴۱	۲۰	نیرواتر
۱۷۰	۲	نیروت زن	۵۸۱	۱۴	نیروامی

س	ح		س	ح	
۲۳۰	۱۱	نَعْرِ	۲۷۷	۱۰	نور
۲۹۱	۸	نُفْرَه	۲۷۷	۱۱	نور
۶۸۶	۱۲	د	۳۳۵	۱۱	نورد
۴۷۶	۱۸	نَهْتَس	۴۰۸	۲	نوری
۸۶	۱۵	نَهْتَس فَلَک	۳۵	۹	نوشتن
۲۷۲	۴	نَهْت	۵۷	۱۷	د
۳۴۵	۹	نَهَل	۶۹۲	۱	د
۳۷۶	۹	د	۱۳۴	۸	نوع
۲۱۸	۸	نَهْتَه	۴۱۹	۸	نوع
۵۰۸	۱	د	۲۲۵	۱۵	نون
۴۷۰	۱۸	نَهْتَه	۲۲۴	۱۰	نون قوسی
۲۸۱	۲۳	نُهَوْر	۵۱۲	۵	نوبیتان
۶۱۷	۱۷	نُهَوْر	۵۱۵	۱۹	نهایس
۲۴۸	۱۲	نُهَى	۵۱۵	۲۰	نهایس
۴۰۳	۱۲	د	۸۹	۱۷	نهار
۶۰۳	۱۹	د	۵۳۵	۵	نهاره
۲۳۰	۱۰	نَهْیِر	۲۶۸	۵	نهاری
۴۳۸	۱۰	نَهْیِک	۳۸۳	۱۹	نهای
۶۴۸	۲	نَهْیَه	۳۸۳	۱۸	نهای
۳۰۶	۴	نَهْیَارِک	۶۹۶	۵	نهایت
۵۴۹	۲	د	۴۲۴	۱۶	نهی
۶۱۶	۶	نَهْیَاف	۴۶۸	۸	د
۶۳۲	۱۷	نَهْیَام	۴۷۶	۱۱	د

ص	ح		ص	ح	
۱۶۶	۲۱	بِیة	۶۳۲	۱۸	بِیام
			۴۹۹	۱۴	بِیَیْر
			۴۴۲	۵	بِییران
۱۶۹	۱۳	وَابِل	۲۴۲	۷	بِیْران
۵۱۲	۱۴	و	۵۵۶	۱۵	بِیْرلِج
۵۹۶	۱۶	وَأَحَب	۴۴۹	۱۳	بِیْرلِجَات
۲۴۰	۸	وَأَجَبَ مَیْنِی	۲۷۳	۱	بِیْرِیْر
۱۴۹	۲۱	وَأَحِل	۱۷۳	۲	بِیْرَیْن
۶۷۱	۱۲	وَأَحْرَنَا	۲۰۰	۲۰	و
۸۸	۸	وَأَرْدَات	۵۷۶	۱۶	بِیْسَان
۱۶۲	۷	وَأَرِیْقَةُ الظِّلَال	۵۷۶	۱۷	بِیْسَان
۲۴	۱۳	وَأَسْطَى	۳۳۸	۶	بِیْق
۲۸۴	۱۰	و	۲۹۶	۱۲	بِیْم
۴۹	۸	وَأِیْلَه	۱۶۲	۴	بِیْمُرُوز
۸۳	۱۸	وَأِیْر	۱۲۲	۱۲	بِیُو
۲۱۸	۱۵	وَأَمْرَ اسْمَاءِ (۱)	۴۳۶	۱۲	و
۲۵۳	۱۲	وَأَقْبَه	۵۴۵	۱۱	و
۳۶۰	۱۲	وَأَكْبَه	۱۱۳	۷	بِیُوْشَانِیْدِن
۳۱۶	۱۸	وَأَل	۲۴۸	۹	بِیُوْشِیْدِن
۵۷	۱۱	وَأَلَا	۳۵۱	۱۰	بِیُوْه
۲۸۰	۱۱	وَأَلَان	۱۶۶	۲۰	بِیْیَة
۱۶۹	۱۲	وَأَلِ			

ح	ص	ح	ص
۱۲	۱۶۹	وَدَقِ	۴۰۰
۱۲	۴۳۹	وَذَقَهُ	۴۰۰
۱۵	۱۶۹	وَدَبِكَ	۳۱۱
۱۰	۷۸	وَدَائِلُ	۴۸۳
۹	۵۱۳	وِرَاطُهُ	۲۲۷
۱۰	۵۱۳	وَزْد	۲۷۵
۸	۵۲۳	وَزْد	۶۸۸
۹	۴۶۱	وَرَقَاهُ	۴۱
۱۱	۷۰۲	وَرَمَ	۱۰۵
۹	۳۶۷	وَرِيدُ	۲۷۵
۱۰	۲۹۰	وِسَادَهُ	۷۱۱
۲	۷۱۷	وِسَاعَتُ	۳۶۳
۱۱	۴۶۱	وِسَاوِسُ	۱۳۳
۶	۱۰	وُسُوقُ	۱۲۰
۱۶	۳۷۳	وَسِيعُ	۴۳۸
۱۰	۶۴۰	وَسِيمُ	۵۷
۱۱	۶۴۰	د	۷۰۴
۱۲	۳۱۱	وُدَاحُ	۷
۱۰	۴۹۳	د	۳۲۱
۱۱	۶۱۱	وِشَاقُ	۳۷۶
۱	۶۷۴	وِشَاكُ	۶۱۳
۱۶	۵۲۸	وُشَاةُ	۱۹۴
۴	۴۸۰	د	۶۶۵

وَدَلٌ
وُدُوقُ
وَدَيْلُ
وَدَدٌ
وَدْرُ
وَدْرُ
وَدْرَهُ
وَدَابٌ
وَدَاقُ
وَدِاقَاتُ
وَدَمَانٌ
وُدُوبٌ
وَدَيْسُ
رَجَارُ
وُدُوحُ
د
رُدُوحُ
وُدُحِي
وُدْحَلُ
د
وُدْحَامُ
وُدُ
وُدَادُ

س	ح		س	ح	
١٠	١٩	وَوَل	١٩	١٠	وَوَاشِيح
١٨	١٣	وَوَعْرَعِي	٢٥٤	١١	د
٥٣٧	١	وَوُعُول	٦٥٠	٩	وَوِشَايَة
١٩٨	٦	وَوَغَا	٣٧٦	٨	وَوَشَق
٢٥٠	٤	د	١٩٦	١١	وَوَشَكَرْه
٢٩٩	٩	د	١١٩	١٠	وَوَشُوشَة
١٩٨	٧	وَوَعَاء	٦٥٠	٨	وَوَشِي
٥٣٧	٢	وَوُعُول	١١٩	٨	وَوَشِيْزَة
٤٠١	١١	وَوَفْد	٣٨٦	٢	د
١٢٨	٦	وَوُفُود	٦٣٢	١٤	وَوَشِيْكَأ
٤٠١	٧	د	٣٤٤	٧	وَوَشِيْتَه
٤٠١	١٠	وَوُفُود	٥٩١	٦	د
٢٢٥	٣	وَوِقَاف	٢٤	١٤	رِصَائِف
٧١٥	١٠	وَوَقْم	٤٨٧	١١	وَوَضَمَت
١٩	١٦	وَوَقِيح	٥٢٦	٩	د
٥٥٤	٦	وَوِكَاء	١١٩	٩	وَوَضْرُوصَه
١٥٤	٣	وَوَكْر	٥٥٦	١٢	وَوَصَائِع
٢٢٢	١٨	وَوَكْر	٦٨٥	١١	وَوَصَائِع
٥٧٤	٩	وَوَكْوَالِك	٢٣٠	٢٤	وَوَصِيح
٥٧٤	١٠	وَوَكْرُكَة	٣٠١	٢١	وَوَطَّان
٥٣٨	٤	وَوَلَا	٩٧	١	وَوِعَاء
٥٣٨	٣	وَوَلَا	٦١٩	١٤	رِزْعَاء
١٢٣	٥	وَوَلَات	٢٠٨	٩	رَعَك

ص	ح		ص	ح	
٥٢٤	٤	هافت	٤٢٨	١٥	د
٢١٢	٤	هالك	٥٤١	١	ولایت
٢٦٥	٣	هاله	٥٤٠	١٨	ولایت
٣٩٧	٩	هانہ	٦٧٣	٦	زُلوغ
٣١٦	١٤	هاربہ	١٣٠	١٤	زُلوغ
٢١١	٥	هيار	٢٧٥	١٢	وَمَضَان
٤٧	٧	هبرزی	٦١٧	١٤	زُموغ
١١٠	١٥	هتک	١٦٦	١٩	وَنِيه
٤٧١	٤	ههھی	٤٢٦	٧	د
٣٦٥	٢٢	ههوات	٢٥٠	٩	وَنِيه
٢٠١	٤	ههوب	١٥٤	١١	وِهَاد
٢٠١	٣	ههوب	٦٣٤	١١	د
٥٨١	١٧	د	٦٥٣	١٨	وَهَق
٥١٠	١٦	د	٥٥٣	١١	وَهَلَه
٢٠٠	١٦	ههوه	١٥٢	١٥	وَهِيں
١٤٥	٦	هتک	٥٢٣	٦	وَهِيں الذعائم
٤٧١	١٧	د		٥	
٤٧٦	١٣	د	١٥١	١٦	هائج
٥٥	٧	هيجا	٥٥٧	٢	هائال
٢٢٠	٧	هيجنة الشيماء	٦١٧	٢٣	هائاه
٥٤	٣	هيجول	٦٧٣	١١	هائام
٦٧٠	١٠	هيجوم	٥٣٦	٩	هائادى
٤٧٧	١	ههزم	٦١٧	٢٠	هائاله

ص	ح	ص	ح	د
۷۶	۷	هراردستان	۴۹۹	۱۷
۶۲۲	۲	هرال	۴۷۷	۳
۱۴	۱۹	هرت	۳۴۰	۷
۲۰۰	۵	د	۳۴۰	۸
۳۲۰	۱۰	د	۲۰۳	۷
۳۹۸	۸	د	۲۰۵	۲۰
۸۳	۱۷	هرح	۴۹۶	۱۶
۲۹۳	۲	د	۴۹۶	۱۷
۵۰۴	۵	هرص	۶۳	۱۰
۴۷۱	۱۴	هرسم	۳۴۰	۹
۴۷۹	۴	هرشاشه	۳۴۰	۱۱
۹۲	۱۴	هشت دهان	۸۱	۱۴
۲۷۷	۱۳	هشم	۱۰	۱۱
۳۵	۲	هشنگ	۳۶۸	۱۵
۱۶۹	۱۶	هصر	۶۴۴	۳
۴۷۷	۱۶	هصم	۴۸	۲
۳۵۳	۷	هصور	۱۰	۲۳
۳۰۱	۲۲	هصاب	۲۵۷	۷
۴۱۷	۱۵	هصم	۳۷۲	۳
۵۴۸	۱۴	هطال	۲۷۶	۱۴
۶۱۳	۳	د	۴۷۲	۸
۶۱۳	۶	هطالی	۳۱۵	۱۷
۴۳۹	۶	همت حوش	۴۶۵	۵

س	ح		س	ح	
۶۵۴	۷	هسان	۳۲۶	۳	هت حط
۶۵۲	۶	هسان عس	۳۷۳	۱۱	هتورنگ
۵۷۸	۱۰	هسید	۳۶۵	۲۳	هوات
۴۶۷	۱۱	هند	۵۸۹	۲۴	د
۵۰۴	۱۸	هند	۴۳۸	۱۴	هلال
۴۳۵	۷	هندس	۴۸۶	۵	هلال
۴۴۱	۱۶	هندوانة ابو جهل	۶۲۰	۲۰	هلال
۴۵۲	۱۳	هندوس	۶۲۲	۱	هلالی
۲۳۹	۸	هندسه	۵۶۴	۴	هلال
۴۸	۵	هنگ	۵۶۴	۳	هلال
۲۷۳	۱	هنگام	۵۱۸	۱۵	هلقام
۴۳	۱۴	هوا	۹۰	۴	هله
۴۳	۱۵	هوا	۵۹	۸	هت
۳۱۷	۸	هواجر	۴۹۱	۴	همدای
۱۴۹	۲۰	هواجر	۱۰۶	۱۲	هسام
۲۸۴	۲۱	د	۲۷۱	۱۲	هسای
۶۹۰	۴	د	۵۶۸	۱۷	هدة اسهام
۵۱۱	۳	هواداب	۲۲۴	۱۲	همره حصری
۴۵۵	۵	هوارن	۲۲۸	۱۷	هملاح
۶۴۳	۱۴	هواشاد	۱۰۶	۱۳	هس
۴۱۴	۱۳	هواصب	۱۰۶	۱۴	هسوم
۵۶۴	۶	هوام	۶۱۷	۵	هسوم
۴۷	۲۹	هوامی	۱۰۶	۱۵	هسوم

ح	ص		ح	ص	
۱۲	۸	هَيُولَى	۱۵	۳۰۷	هُوج
۲۵۹	۱۵	د	۴	۵۴	هُوجَاه
	۱۵		۱۴	۳۰۷	د
۷۱۶	۳	يَارْغَار	۱۰	۵۸۳	د
۲۷۵	۱۴	يَاَسَا	۷	۲۷۳	هُور
۶۲۹	۱۳	يَاَسِج	۱۲	۳۸۸	د
۳۳۵	۸	يَاْفُوخِ اللَّيْلِ	۳	۹۶	هُورَات
۴	۱۱	يَاْقُوْتِ حَمْرَا	۱۴	۳۳۸	هُوَّة
۱۹۶	۱۵	يَاْقُوْتِي	۱۳	۳۰۷	هَيَاَح
۳	۱۹	يَاْكَنْد	۱۳	۲۰۰	هَيِج
۴۳۶	۱۵	يَاَلِ بَسْتَنِ	۶	۵۵	هَيِجَاه
۱۱۳	۱۹	يَاَس	۱۴	۲۰۰	د
۲۰۹	۸	يَبَاب	۷	۲۲۴	د
۲۰۹	۷	يَبَات	۱۲	۳۰۷	د
۹۱	۷	يَبْرُوْحِ الْعَنَمِ	۷	۵۴۶	هَيِرَه
۳۰۹	۳	يَبْخَسِي	۱۳	۶۲۶	هَيْش
۵۲۰	۲۱	يَبْد	۱	۳۱۷	هَيْف
۴۵	۲	يَبْرَاع	۱۹	۵۲	هَيْكَل
۱۱۶	۲۷	د	۵	۵۱۹	هَيْكَل
۷۵	۳	يَبْرَاعِه	۴	۵۱۹	هَيْكِر
۴۵	۱	يَبْرَاغ	۲	۲۶۰	هَيْلَاَح
۸۹	۹	يَبْرَقَان	۸	۳۹۹	هَيْمَا
۲۲۴	۳	يَبْرَقَابِي	۵	۲۰۱	هَيْوَت

ص	ح	ص	ح	
۶۷۳	۱۵	۳۳۲	۱۵	بِزَك
۱۸	۱۴	۱۵۲	۱	بِسار
۱۸	۲۴	۱۵۲	۲	بِسار
۶۰	۱۰	۶۶۵	۱۷	د
۴۲۷	۱۲	۵۷۶	۹	بِساقِچِی
۴۹۰	۱	۴۶۷	۱۲	بِساقِچِیان
۴۹۴	۷	۴۷۵	۳	بِیسر
۵۸۵	۵	۶۳۷	۱۳	بِیسیر
۶۶۵	۱۶	۶۵۷	۹	د
۱۸۱	۱۸	۶۵۷	۷	بِیسیر
۴۱۶	۶	۹	۱۸	بِیمار
۴۲۱	۱۱	۴۱	۲۱	بِیعوب
۷۱۰	۹	۵۳۶	۴	بِیعقوب
۱۵۳	۲۲	۶۷۰	۵	بِیعاع
۳۶۷	۲۲	۱۱۹	۲۹	بِیق
۶۲۸	۱	۶۴۰	۳	بِیگناجامه
۳۱۵	۱۱	۱۸۶	۱۶	بِیگوان
۱۵	۲۱	۲۰۱	۱۹	د
۱۹۸	۱۸	۴۳۵	۱۰	د
۵	۱۳	۷۰۸	۲	د
۴۶۸	۱۵	۷۱۶	۱۲	د
۴۷	۲۳	۲۵۸	۲	بِیگاشه
۴۷	۲۲	۳۵	۱۰	بِیگلم
		۱۱۳	۲۱	د

استدراك

دوست فاضل ارجمند آقای دکتر امیرحسین یزدگردی که در طی تصحیح
 نفثةالمصدر ماخذ امثال آن کتاب را با مراجع کتابهای متعدد معرفی کرده‌اند، پس از
 وقوف بر فهرست امثال این کتاب، برای بعضی امثال ماخذ دیگری ذکر فرمودند.
 هرچند شیوه نگارنده در تصحیح این کتاب اقتضای بردن يك ماخذ مورد اطمینان
 بوده است، و در مقدمه کتاب حاضر نیز باین موضوع اشاره کرده‌ام، لیکن دریغ دانستم
 که این یادداشت‌ها را نادیده بگیرم، و اینک بعنوان استدراك برای مزید استحضار
 خوانندگان محترم درج میشود.

إِذَا جَاءَ الْقَضَاءُ ح ۱۱ ص ۵۶۴

مناسب است با مضمون

آدمها تو نیستی کور از نظر ليك إذا جاء القضاء عمى البصر

(مثنوی نیکلسن ج ۴ ص ۲۹۷ بیت ۳۳۲)

السَّلَامَةُ إِحْدَى . . . ح ۱۹۵

مناسب است با مضمون بیت :

إِيَابُكَ سَالِمًا نِصْفَ التَّعْنِيمَةِ وَ كَلُّ التَّنْمِ فِي النَّفْسِ السَّلَامَةِ

العجب كَلُّ العَجَب . . . النج ح ۳ ص ۲۳۳

علاوه بر مجمع الامثال در « الفاخر » تالیف ابی طالب مفضل بن سلمة بن عاصم
 (طبع مصر ۱۳۸۰ هـ ۱۹۶۰ م) ص ۲۵۲ با تفصیلی تمام در باب قائل و داستان آن
 آمده است . صورت دیگر این مثل چنین است : عِشْرُ رَجَبًا تَرُ عَجَبًا الفَاخِرُ ، ص
 ۶۵ و مجل الامثال و نفائس الفنون فن دوازدهم در علم امثال ص ۶۵

رجای بجای در کتب ادب فارسی بدان استشهاد شده رک : نفثة المصدور ص ۲
و جهانگشای جوینی ج ۱ ص ۱۰۸ و مناسب است با مضمون مثل یَشْ تَرَ مَا لَمْ تَرَ
(مجمع الامثال)

أَلْعُودُ أَحْمَدُ . ح ۱۱ ص ۲۴۳

علاوه بر مجمع الامثال، حریری نیز در مقامه چهل و پنجم خود که به (الرَّمْلِيَّةُ)
موسوم است در ص ۵۶۱ آورده است
عُرْقُوبُ يَمَامَةٌ . ح ۱۰ ص ۹۶

علاوه بر مجمع الامثال، رجوع شود به عيون الاخبار (طبع مصر ج ۳ ص ۱۴۷)
کتاب الحوائج . معجم البلدان ذیل (یترب) ج ۸ ص ۴۹۷ . خزانه الادب بغدادی .
انوار الربيع ص ۵۴۲ . ثمار القلوب فی المضاف والمنسوب ص ۱۰۲ و ۱۰۳ . المزهر سیوطی
ج ۱ ص ۴۹۵ . شرح المفصل لابن يعيش ج ۱ ص ۱۱۳ و دیوان الصبا به ج ۲ ص ۱۲
قَدْ بَلَغَ السَّيْلُ الزُّبْيَ وَ جَاوَزَ الْعِزَامُ الطُّيَّيْنَ . ح ۳ ص ۵۷۴ .
علاوه بر مجمع الامثال رجوع شود به :

زهر الادب ج ۱ ص ۳۷ . کتاب الامثال ص ۴۷ . جمهرة الامثال ص ۵۸ . العقد الفرید
ج ۳ ص ۱۲۱ . نهاية الارب ج ۳ ص ۱۴ . شرح شافية ابن الحاجب القسم الثاني وهو خاص
بشرح الشواهد ص ۲۹۶ . الفائق زمخشری ج ۱ ص ۵۲۲ . المستطرف ج ۱ ص ۳۴ .
جمهرة رسائل العرب ج ۱ ص ۳۱۲ و ۳۱۳ . نفائس الفنون فن دوازدهم در علم امثال
ص ۶۱ و ۶۰ . شرح مشکلات دیوان انوری ص ۸۹ . حواشی دیوان انوری ج ۲ ص
۱۱۰۴ .

کمانکيل تکال . ح ۸ ص ۱۲۹ .

طاهرأ مستعاد است از مضمون : * بدان پیمانهای که ببیمایید برای شما

دو اهند بيمود

انجيد متي بان عقمم فقرة ۳ و مناسب است با مضمون این بیت حریری

وَ كَيْلَتْ لِلْمَخْلُوكِ كَمَا كَالِ لِي عَلَى وَفَاءِ السَّكِينِ أَوْ بَعْضِهِ

مقامات حریری مقامه چهارم ص ۳۶ نظیر: وَ كَالِ عَلَيْهِ مِثْلَ مَكِّيَالِهِ (شرح

یمینی ج ۱ ص ۲۰۹)

لَا بُدَّ لِلْمُضْطَرِّ أَنْ يَنْقُتَ ح ۵ ص ۲۷۸

علاوه بر مجمع الامثال، رك: نهاية الاربع ح ۲ ص ۱۰۶ عقدا الفرید: ج ۲ ص ۲۸۴

الحيوان جاحظ ح ۱ ص ۹۴

لَقَدْ ذَلَّ مَنْ بَالَتَ ح ۱۵ ص ۲۵۱

بيت از راشدین عبدالله السلمی است (جامع الشواهد ص ۳۷)

اِكْتَلَّ مقامه مقال ح ۷ ص ۵۱۱ علاوه بر مجمع الامثال، رجوع شود به مقامات

بديع الرمان مقامه الجاحظيه . المستطرف ج ۱ ص ۳۵ . الحيوان جاحظ ج ۱ ص ۹۳

وَلِلنَّاسِ فِيمَا يَعْشَقُونَ مَدَاهِبٌ ح ۱۸ ص ۱۵۰

این مصراع که خود در حکم ارسال المثالی است ، عجز بیقی است از ابو فراس

الحمدانی و صدر آن چنین است .

وَمِنْ مَدَهْقِي حُبِّ الدِّيَارِ لِأَهْلِهَا .

(دیوان ابی فراس الحمدانی طبع بیروت ۱۹۰۰ میلادی ص ۹۳ ایضاً همین

دیوان طبع بیروت ۱۹۵۹ میلادی ص ۳۵ ، و طبع مصدح سامی الذئبان ح ۲ ص ۳۰)

و التمثیل والمجاصره ص ۲۱۱ .

شیخ عیسی بن حسین بن شجاع النحوی این مصراع را چنین تصحیح کرده است

كذلك عشقت العلم والجهود والتقوى و للناس فيما يعشقون مدهابـ

(سلافة العصر في محاسن الشعراء لكامل عصر ص ۵۶۹) رك ديوان الصبيان ح ۱

ص ۷۳ ، حاشیه قرین الاسواق تعصیل اشواق العشاق

يُضِجُ ظَمَانَ ح ۱۰ ص ۲۲۶

متاسفانه با مضمون بیت عربی

أَرَى مَاءً وَبِي عَطَشٌ شَدِيدٌ

وَلَكِنْ لَأَسْبِيَلُ إِلَى الْوُرُودِ

کلیده و دمنه ص ۱۰۲ چاپ ششم مرزبان نامه چاپ تهران ۱۳۱۷ ص ۲۴

اتهای

توضیح: در ص ۱۸۶ ح ۱۳ کلمه بستام بتقل از بهر هان (مرجان) معنی شده
ن کلمه معجرف بستام است، که سیغه مبالغه عربی است و در بیت امیر خسرو آمده
ت، سپس کلمه تحریف شده و فرهنگ نویسان آنرا بملط بستام خوانده و مرجان
نی کرده اند.

با اینکه در تصحیح این کتاب تا حد امکان دقت شد، باز هم خطاهای مطبعی

راه یافته است که در اینجا به جای فهرست آن خطاها

نوشته میشود.

صفحه	حاشیه یا سطر	خطا	درست
۸	ح ۸	مُعَرَّد	مُعَرَّد
۸	سطر ۸	بِن ۲	بِن
۱۱	ح ۲۱	صَبِيْر	صَبِيْر
۲۷	۹	الْبَاذِل	الْبَاذِل
۵۰	۱۲	وَادِهِي	وَادِهِي
۵۱	۱۹	كُنْزُ الطِّفْلِ	كُنْزُ الطِّفْلِ
۵۵	۱۰	سُلْكَی	سُلْكَی
۸۰	۲	مُسْتَهْل	مُسْتَهْل

بَيْتُ اللَّطْفِ	بَيْتُ اللَّطْفِ	۱۵۰	۸۱
مَرَضِي	مرضا	۹۰	۹۸
Claude Ptolémée	Claude ptolmée (پاورقی)	۶۰	۹۹
تَالِي النُّجْمِ	تالی النجم	۱۲	۱۰۱
پاورقی حاشیه شماره ۱۴ به ۱۳ تصحیح شود و همچنین ارقام بعد تا آخر صفحه			۱۰۳
كَمَشَ	گمش	۱۴	۱۱۹
نَيْتِ	بیست	۱۹ (پاورقی)	۱۲۵
قِدَاحِهِمْ	قداحهم	سطر ۲	۱۳۸
يَكْسِفُ الْمَرْءُ مِنْ دُونِهِ	يَكْسِفُ الْمَرْءُ مِنْ دُونِهِ	۳۰	۱۳۸
ح ۳ (پاورقی) نیرم حال میشود مرد .. نیرم حال (نیرم روز) میسازد مرد را کسی که پست است از او			۱۳۸
كَلَّ	کل	۱۱	۱۴۵
وَكَّرَ	وکر	۳	۱۵۴
نَجْدِيدٌ أَقْتَلِ الْحَسَنِ	نجدید قتل الحسن	۹	۱۷۳
حَلَقَ	حلق	۷	۱۷۴
ستاره	ستاره	سطر آخر پاورقی	
رقم ۱۱، ۱۲ تصحیح شود		پاورقی سطر آخر	۱۷۹
عُدَاةٌ	عداة	ح ۲۰	۱۸۲
نَمَطَرٌ	نمطر	سطر ۸	۱۸۳
بَعْدَ اِرْجَادِ حَسَادِ	بعد ارجاد حساد	۱۰	۱۹۳
در ساعت	دو ساعت	۳۰	۲۰۰
بِالْحَاهِصِ	بالحاهص	ح ۱۹	۲۰۸
بِأَجْوَحِ	بأجوع	سطر ۴	۲۱۲

(برهان)	(رب)	ح ۱۱ (پاورقی)	۲۳۲
مدارج	مدارج	ح ۲	۲۴۰
منبئ	منشی	۳۲	۲۴۰
ذهب	ذهب	۱۶۲ (پاورقی)	۲۴۲
کالغوافی	کالغوافی	۲۲ (پاورقی)	۲۴۴
حثل	حثل	۳۲	۲۴۸
کسی را	کمی را	۲۲۲ (پاورقی)	۲۸۷
درست	خطا	حاشیه یا سطر	صفحه
الطینین	الطین	۲۲	۲۸۸
بِالدُّوَل	بِالدُّوَل	۵۲	۳۰۳
بِالدِّرْمَاشِ	بِالدِّرْمَاشِ	۱۶۲	۳۱۰
السَّمَاءُ	السَّاءُ	۱۱۲	۳۳۶
شداقتن	کشتی گرفتن	۲۲۲ (پاورقی)	۳۳۸
	ه ۱۷ تصحیح شود	۱۸۲	۳۴۴
	شماره زائد است	۱۸۲ (پاورقی)	۳۴۴
« شیخ علاق »	« شیخ علاق »	سطر ۳	۳۵۲
حَوَايَتِ	حَوَايَتِ	ح ۱۰	۳۶۷
فروتنی نمودن	ورورفتن	۱۸۲ (پاورقی)	۳۹۹
مُكِنَّتِ	مُكِنَّتِ	۱۱۲	۴۳۶
	ه ۲۰ تصحیح شود	۲۶۲	۴۵۱
دهلی	دهلی نو	۱۲ (پاورقی)	۴۵۷
لَايِشِ	لَايِشِ	۱۶۲	۴۵۹
	ه ۱۶ تصحیح شود	۶۲ (پاورقی)	۴۵۹

صفحه	حاشیه یا سطر	خطا	درست
۴۵۹	۶۳	نمارالقلوب	نمارالقلوب
۴۸۳	سطر ۴ شماره (۱) باید به (۹) تصحیح شود و همچنین تمام شماره‌ها تا پایان صفحه		
۴۸۷	سطر آخر	خسر و هند	خسر و هندستان
۴۹۸	۱۳	تجی	تجی
۵۱۷	۷۳	خوارزمیان	خوارزمیان
۵۸۱	۵۳	فلکی	فلکی
۵۸۱	سطر ۳	قلک	قلک
۵۹۲	۲۳	جنوس رنجوس ...	جنوس رنجوش رنجوس ...
۶۰۲	۹۳	بنیان بودی	بنیان صالح بودی
۶۱۵	ح ۱۳	نخرد	نخروا
۶۱۶	ح ۱۹ (پاورقی)	بوی معروف	چوبی است که دود آن بوی خوش دارد
۶۴۲	سطر آخر ح ۱۹	بعد از تقویم آمده ، باید بعد از مبدعات نوشته شود	
۶۴۵	ح ۵ (پاورقی)	حرفه مرد ...	تلف گردیدن ، (رب) تلف کردن ، خراب کردن .
۶۴۸	سطر ۵	مهابا	محابا

تاریخ انتشار	فهرست انتشارات انجمن آثار ملی	شماره
شهریورماه ۱۳۰۴	فهرست مختصری از آثار و اشیاء تاریخی ایران	۱
مهرماه ۱۳۰۴	آثار ملی ایران (کنفرانس پرفسور هر تسفلد)	۲
شهریورماه ۱۳۰۵	شاهنامه و تاریخ (کنفرانس پرفسور هر تسفلد)	۳
اسفندماه ۱۳۰۵	کشف دولوح تاریخی در همدان (تحقیق پرف آقای معینی مینوی)	۴
مهرماه ۱۳۰۶	سه خطابه درباره آثار ملی و تاریخی ایران (از آقایان فروغی، هر تسفلد و هانی بال)	
بهمن ماه ۱۳۱۲	کشف الواح تاریخی تخت جمشید (پرفسور هر تسفلد)	۶
بهمن ماه ۱۳۱۳	کنفرانس آقای فروغی راجع به فردوسی	۷
۱۳۱۳	تحقیق مختصر در احوال و زندگانی فردوسی (بقلم فاطمه خانم سیاح)	۸
اسفندماه ۱۳۲۹	تجلیل ابوعلی سینا در پنجمین دوره اجلاس یونسکو در فلورانس	۹
۱۳۳۰	رسالة جودیة ابن سینا (بتصحیح آقای دکتر محمود نجم آبادی)	۱۰
۱۳۳۰	رسالة نبض ابن سینا (بتصحیح آقای سید محمد مشکوة استاد دانشگاه)	۱۱
۱۳۳۱	منطق دانشنامه علامی ابن سینا (بتصحیح آقایان دکتر محمد معین و سید محمد مشکوة استادین دانشگاه)	۱۲
۱۳۳۰	طبیعیات دانشنامه علامی ابن سینا (بتصحیح آقای سید محمد مشکوة استاد دانشگاه)	۱۳
۱۳۳۰	ریاضیات دانشنامه علامی ابن سینا (بتصحیح آقای معینی مینوی استاد دانشگاه)	۱۴
۱۳۳۱	الهیات دانشنامه علامی ابن سینا (بتصحیح آقای دکتر محمد معین استاد دانشگاه)	۱۵
۱۳۳۱	رسالة نفس ابن سینا (بتصحیح آقای دکتر موسی عمید استاد دانشگاه)	۱۶
۱۳۳۱	رسالة در حقیقت و کیفیت سلسله موجودات (بتصحیح آقای دکتر موسی عمید استاد دانشگاه)	۱۷
۱۳۳۱	رجوع رساله سرگذشت ابن سینا (از آقای دکتر غلامحسین صدیقی استاد دانشگاه)	۱۸
	مراجعه نامه ابن سینا (بتصحیح آقای دکتر غلامحسین صدیقی استاد دانشگاه)	۱۹
	رسالة شریع اعضاء ابن سینا (بتصحیح آقای دکتر غلامحسین صدیقی استاد دانشگاه)	۲۰
۱۳۳۲	رسالة قرآنیة طبیعیات منسوب ابن سینا (بتصحیح دکتر غلامحسین صدیقی استاد دانشگاه)	۲۱

تاریخ انتشار	مهرست انتشارات احسن آثار ملی	شماره
	طرح نامه مسووب به ابن سینا (تصحیح آقای دکتر علامه حسین صدیقی استاد دانشگاه)	۲۲
۱۳۳۱	رسالة كموزالمحررين ابن سینا (تصحیح آقای حلال الدین همای	۲۳
	استاد دانشگاه)	
	رسالة معمارالعقول - حرثقیل - ابن سینا (تصحیح آقای حلال الدین همای استاد دانشگاه)	۲۴
	رسالة حی یقظان ابن سینا با رحمة شرح فارسی آن از یکی از معاصران ابن سینا (تصحیح آقای هاری کریس)	۲۵
۱۳۳۲	حش نامه ابن سینا (مجلد اول - سرگذشت و مآلعات و اشعار و آراء ابن سینا) تألیف آقای دکتر دبیح الله صفا استاد دانشگاه	۲۶
	ترجمة مجلد اول حش نامه عباسی (تومیله آقای سعید بهیسی استاد دانشگاه)	۲۷
	ترجمة اشارات و مبهمات (تصحیح آقای دکتر احسان نازشاطر استاد دانشگاه)	۲۸
۱۳۳۳	پیچ رساله فارسی و عربی از ابن سینا (تصحیح آقای دکتر احسان نازشاطر استاد دانشگاه)	۲۹
-	آثار تاریخی کلاب و سرحس (تألیف آقای مهدی امداد)	۳۰
۱۳۳۴	حش نامه ابن سینا مجلد دوم (حاوی نطقهای فارسی اعضاء کنگره) (رسما)	۳۱
۱۳۳۵	حش نامه ابن سینا مجلد سوم (کتاب المهرجان لابن سینا) حاوی نطقهای عربی اعضاء کنگره ابن سینا	۳۲
۱۳۳۴	حش نامه ابن سینا مجلد چهارم (شامل حدیثهای اعضاء کنگره ابن سینا و نامه های آلنای وانگلسی و ارا حوی)	۳۳
۱۳۳۹	مردهای بزرگ نادرشاه (علم و دانش علامه محسن همدانی)	۳۴
۱۳۳۹	حرد و معالمة حمام (تصحیح و بحثه آقای دکتر حلال دبیح طوی)	۳۵
۱۳۳۹	شاهنامه نادری تألیف مولانا محمد علی وردوسی ثانی (تصحیح و بحثه آقای احمد سهیلی جو ساری)	۳۶
۱۳۳۹	اشتر نامه شرح هریدالدین عطار (تصحیح و بحثه آقای دکتر مهدی مهدوی)	۳۷
۱۳۳۹	حکیم عمر حاتم میوان عالم حشر تألیف آقای دکتر علامه محسن صاحب	۳۸
۱۳۳۹	نادرشاه ، تألیف آقای دکتر رضا راده سوری استاد	۳۹

شماره	فهرست انتشارات انجمن آثار ملی	تاریخ انتشار
۴۰	دوره نادره، تألیف سرزاد مهدیجان امیرآبادی، با تصحیح و تعلیقات آقای دکتر سید جعفر شهیدی	۱۳۴۱
۴۱	شرح احوال و وفات و تحلیل آثار شیخ فریدالدین عطار تألیف آقای فرودان میر استاد دانشگاه	۱۳۳۹-۴۰
۴۲	حسرو نامه تألیف شیخ فریدالدین عطار (تصحیح و اهتمام احمد سپهری حواساوری)	۱۳۴۰
۴۳	نامه های طلیب نادر شاه و حجة دکتر علی اصغر حریری (اهتمام حبیب بهمنانی)	۱۳۴۰
۴۴	دیوان غزلیات و قصاید عطار (اهتمام و تصحیح آقای دکتر تقی تفصیلی رئیس کتابخانه مجلس شورای ملی)	۱۳۴۱
۴۵	مهاجرت نادر و تألیف میرزا مهدیجان (تصحیح و تملق آقای سید عبدالله انوار)	۱۳۴۱

www.KitaboSunnat.com
The Society of National Monuments
of Iran . No 40

DORRA-ye NADERA

History of Nâder Shâh

By

Mirzâ Mahdî Khân-e estrâbâdî

Historian and Secretary

to

Nâder Shâh-e Afshâr

Edited With Notes , Glossary ' Annex
and a Summary of the Text

By

Dr . Sayyed Ja'far Shahîdî

Tehrân

1962

Imp . Dâneshgâh

